

GÖRT MIT PROEMEDANTEN (III)

door E. de Jonge en H.A. Hachmer

n Luk beetje lu zellen waiten dat de veurganger van meulen *De Onrust* al in 1785 sticht wör. In dat joar begunde H.J. Klatter op dat stee n nije pelmeulen te baauwen. Der was zekers behuifte aan zo'n nije meulen, Pekel gruide noamelk stoareg aan deur.

Mit goud gemöyd begunden ze te baauwen en al vlöt stond t stainen onderstuk en gliek op wör der haard waarkt aan de bovenbaauw. Tot wied in d'omgeven was t geluud van kappende dizzels te heuren.

*"De Onrust" siert
nog aaltied Ol Pekel.*

*Foto: Veenkoloniaal
Museum te Veendam.*

Tot... in ainen t vlietig waarkvolk t gereedschop neerlegde. De grode baalken haalf ofwaarkt op t stee! Op last van Stad was de baauw van de meulen stopzet. De magistroaten in Stad wazzen van mainen dat grond, waarop meulen baauwd wör, stadsgrond was. Ze wollen dat Klatter tougeven zol aandere draaigde sloop van d'onderbaauw. Mor as Klatter wol, din kin e t gevoar keren. In dat geval mos e e verkloaren ondertaiken waarin e tougaf dat d'labbe grond van Stad was en dat hai zuk holden zol aan alle rechten en plichten. Klatter had waineg keus. Hai ondertaikende d'verkloaren en d'baauw kon verder goan.

Zes joar loater, in 1791, ston der al weer n nije meulen in de staaigers. n Aandere Klatter, J. Klatter, nam t veurtaauw tot t baauwen van n rogge-meulen. t Wör n fikse meulen, dij om en noabie vaarhonderd meter zuudwestelk van d'eerstnuimde meulen van d'grond kwam. d'Haile noaberschap huilp bie t haazzen van azze en wicken. Regelmoateg gang der n klokje veurbie. Dat wör nuimd: "t smeren van d' meulen". n Weke noa t ploatsen van d'azze was meulen haildal kloar. Ol Pekel was trots op zien meulen en dat luiten ze nait mor zo veurbie goan.

J. Klatter wör hulde brocht. Kinder uut d'omgeven gaven hom n prachtige erekroun en zongen n laid datve joe nait ontholden willen:

*Wel molenaar, is uw bedrijf
Voor elk tot nut en groot gerijf,
Uw molen wekt de Pekeljeugd
Dan billijk op tot gulle vreugd.
Een nieuw gebouw vereist een kroon;
Dat is men toch van ouds gewoon.
En waarom dan uw molen niet?
Hier is er een, gelijk gij ziet!
Ontvang dit sieraad onzer hand,
Geniet Gods zegen in uw stand!
Dat uw bedrijf voorspoedig ga,
Tot bloei en groei van Pekela!*

(Bron: Uit Pekela's verleden, Bosgra W.H., 1930)

Pekel gruide en bluide nog, mor de Pekelders wozen nait dat sikkom zesteg joar loater de meulen ofbranden zol.

Dat tien augustus 1849 was n echte meleurdag veur Ol Pekel. Op dij dag vloog de ains zo feestelk opende roggemeulen van J. Klatter in braand.

n Fikse zuud-zuud westen wind zörde veur n woare vonkenregen over Ol Pekel. Ze luiten de deur H.J. Klatter baauwde pelmeulen vonken moalen, mor alles veur niks, n tel loater ston ook de pelmeulen in braand. Doarop gong t boeren-van H. Kiers aan d'Olle Winschoterweg mit in de vlammen. Vandoag de dag zellen ze al genogt muite doun mouten om zo'n veurzee te bluzzen, loat stoan vrouger.

De pelmeulen van J. Klatter is nooit vannijs opbawwd. De roggemeulen van H.J. Klatter ston der in 1850 weer in aal zien glorie. Opdrachtgever R. Bruggers kon der goud trots op wezen. Diz meulen siert as *De Onrust* nog aaltied Ol Pekel. De rooie hoane het ook bie *De Onrust* op stoupe stoan, mor is nog steeds op tied votjagt.

Volgend joar wordt *De Onrust* 140 joar. Bie dizzent feliciteren wie de meulen mor vast en wensn hem n haile schiere erekroun tou!